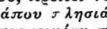

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

 [Συνεχίζουμε σήμερα τη δημοσίευση μερικών σελίδων από τὴν περίφημη Σύγχρονη Ἐλλάδα τοῦ βιβλίο στο δρόπιο δ γάλλος συγγραφεὺς Ἐδμόνδος Ἀμ- ποὺ ἔκανε τηρίασε, μὲ μεγάλη ὑπερβολῇ εἶνε ἡ ἀλήθεια, πολλὰ τρεπά σημεῖα τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ βίου τῆς Ἀθήναις καὶ τῆς Ἐλλάδος γενικῶς; κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰώνος. Ὡσέσσο, πρότερον τὸ διολογήσουμε διτε, μολονότι τὰ παρακέει, κα- πουν-κάπουν τη λησταῖς καὶ τὴν ἀλήθεια, ποὺ εἰνε πολὺ πικρὴ στήγη προκειμένη περίπτωση].

• Όταν, ένας αγριωπος πρόσκειται νά ταξιδέψῃ όπου δέν έτοι σ' αλλό, γράφει στην «Αμπού», φροντίζει νά πάρει μαζί του την συστατικά γράμματα για τό μέρος πού θα πά. Έγω ίμως συμβούλειώ δύος εκείνους πού θά κατέβων στην «Ελλάδα» νά μήν πάρουν κανένα συστατικό γράμμα και νά μή ζητήσουν φιλοξενία από κανένα «Ελληνα». Και τούτο, ξηγι γιατί τα έλληνικά σπίτια δέν κάνουν καλή υποδοχή στους έξους; Απενανίας. «Οταν ο κύριος δέν είνε σπίτι, σέ δέχεται ή πηρηστής, στην πόρτα διμως, δύον σ' αφήνει νά στέκεσαι μισή ώρα στο ποδήρο! Μπορείς νά του πηρε άφοβα τ' ονομά σας: νά είσεις βέβαιος πώ... δέν θά το κοινολογήσει σέ κανένα! Ελε ποινι διακριτικός και δέν κάνει ποτέ λόγο σ' απέντικα του για τούς έπισκεψές τους που θέμαν νά τούς δούν. «Αν η αφήσει του έντη πηρηστό το δέκισκεπτήριο σας, έκεινος θά νομίση πως τού το κάνει δώρο και θά το φυλακίσει... «εις αναμνήσου»! Αν η οικογένεια που πήγε για έπισκεψή την, κάθεται κείνη τη στιγμή στο τραπέζι, δέν πηρηστής θά σάς αποκούθη: «Τώρα τρώως ωριμά!» και θά σας κλείσει τήν πόρτα κατάμουτο. «Αν οι οικοδεσπόται έχουν αποφέψει και άντωναντα, δέν πηρηστης θά σάς πή απότομα: «Τώρα κοιμώνται!» Και άν ποτέ τα φέρνεις δέ διαβόλος και σας δεχθούντε, τότε, άν τα δωμάτια είνε αρκετά ενήγκωρα και όπαρχει τόπος νά καθή-τε, θά σας προσφέρουν θέση, τιγκάρο ή πίτα, καφέ, το βάζο με τό γλυκό και... δέν θά σας πούν νά πάτε νά τούς ξαναδήτε.

»Ολοι οι «Ελληνες καπνίζουν!» Ολοι έπιστης οι «Ελληνες ξέρουν μουστάκια!» Ή βασιλεύς «Όδων ελείων» ο μόνος ανθύπος του ελληνικού βασιλείου που δεν καπνίζει, έπειδη ή βασιλίσσασα «Αμαλία δὲν μπορεί ν' ανένθη τή μηφωδά τον κανονό. Στὸ δόρυ καπνίζουν τούγαρο καὶ στὸ σπίτι ταιμπούνι. Τὸ ταγαρόχαρα-
το δικῶς ποὺ χρησιμοποιῶν, μπορεῖ στὴν ανάγκη νὰ χρησιμεύσῃ καὶ γά... έπιστολόδαπτο! Ο ένος ποὺ
δὲν έμαθε δέκανά νὰ στρίψῃ τογάρο μπορεῖ νὰ παρα-
καλέστον τὸν οἰκεδεσπότη νὸν τοῦ φτιάχνει ἐνα τογάρο.
Έκεινος, ἀφοῦ τὸ σπίτιον μὲ τέλην κ' ἔπιεδύστητα,
δὰ τὸ γεωμετρία σάλια, δὰ τὸ ἀνάνη καὶ ἀφοῦ τροφήγη
διῆρεις δούρηψηέσται, δὰ τὸ προσφέρει στὸν ζένον μὲ τὸ
πιο σύγκιμοι πειδιάμια τὸν κόσμον! Ταιμπούκια καπνί-
ζουν μονάχα στὸ σπίτι, εἰνα δὲ αὐτὸ δειγμα δάχον-
τας. Απότοι, σὲ πολλές ἐπαρχαὶς πόλεις μπορεῖτε νὰ δητε ἀν-
θρώπους νὰ καπνίζουν ταιμπούκια καὶ σε δρόμο, δῶς στὴ Σύρα,
λογον χάρο, διου οι ἐμπόροι βγανίνουν ξεω μὲ τὸ νυχικό καὶ τις
παντούφλεις τους!«

"Ο ξένος που θά θελήσῃ να πη καφέ στην 'Ελλάδα, θά δημιουργήσει τον κατιαπλάκην πώς στην χώραν αυτήν, τον καφέ των τρώων αντί νόν των πίνουν. Τόσο πητώς είναι.... Πολλοί μάλιστα θεραπευτές παρατηρούν να βάζουν το δάκτυλό τους και νά μαζεύουν το κατασκευασμένο του καφέ, το δυοπίσιον κατόπιν μασούν μετάφατου ήδοντις!..."

»Οτι δηποτε ώρα της ήμερους κι' αν βγήτε εξω, θ' ἀκούστετε
ὅλους τοὺς Ἀθηναίους νά προφέρουν συνεχῶς δυό λέξεις, ποὺ ίν
σάς καρφοδότυν δέξάπαντος στο μαυλό. 'Η πρώτη είνει : δραγμῆι.
Και η δεύτερη : λεπτά.' Η μεγάλη χρῆσης τών δυο αὐτῶν λέξεων
σ' δηλη την 'Ελλάδα, μαρτυρεῖ για το διμπορικό διαμερίσιο των 'Ελ-
λήνων.

Ἐνεας ἔνος ποὺ θά τοῦ συνέβαινε νά πρωτοφύη στήν Ἀθήνα, Ιούλιο μῆν και κατά τα μεσανήτα, δήπλετο μὲ μεγάλη κατά πληξ τούν δόδουμας στρωμένους με κάτες και παπλώματα... Ἐν διασκάνη πάνη προσωροφήθη θά δή αὐτές τις κάπες και τα παπλώματα νά καινούνται, νά προσβάλλουν ἀπό κάτω πόδια και χέρια και φ' ἀκούγονται πάπειλητικές φωνές πολὺν ἀνηργαστικές. Όλας τῶν Ἀθηνών συνήνθησι νά κοιμάται στον δόδουμας ἀπό τας ἀρχὰς τοῦ Μαΐου μέχρι τα τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου. Όσο για τις γυναῖκες ἔκεινες κοιμούνται στα κεφαλίδα. Οι Ἑλλήνες ἔχουν τὴν γνώμην ότι μηδουμός δρόμου χρησιμεύουν για σαλόνια και για κεφατοκάμαρες. Τὸ ἀπότελεσμα αὐτῆς τῆς ἀντιλήψεως είναι να διεκδική τὰ πρωταρία τῆς ἀκαδημαϊσας, μεταξύ ὅλων τῶν πόλεων τοῦ κόσμου. Στη βρομιά, ὑστερ' ἀπ' τὴν Ἀθήνα ἔχονται ή Κωνσταντινούπολη, Περιπατώντας

στούς δρόμους της «Αθήνας, βλέπεις ἔδω να γένοισθι σκυλί, πού ἀρχίζει και σαπίζει, ούτε ένα βουνό ἀπό σκουπίδα πού σκορπίζουν υπερβολής. Μού φάνεται πώς άλλα κανένα ἀλογό φυσιόδυν μπροστά στὸ καφενεῖο τῆς «Ωραίας Ἐλλάδος» τὸ ἀριστοκρατικώτερο κέντρο τῶν «Αθηνῶν, δ' ἀφηναν στὰ κοράκια τῇ φροντίδᾳ νὰ τὸ ἔξαφανίσουν.

Οι δρόμοι φωτίζονται με λάδι, έκτος από τις νύκτες κατά τις δύοπτες ή δύμαρχος βασιζόταν στο πόλεμο της σελήνης. "Αν τώρα
εσελήνη χρηστή πίσω διάδο τίποτα σύννεφα, θέλετεπάτα στους Αθηναίοις να πέφτουν στους λάκκοντας και νά σπάνε τά μούτρα τους!..."

Τὸ ἐπάγγελμα τῆς ἀλλητεῖς ἐπιτρέπεται ἐλευθέρως σ' δό θό τὸ
Βασιλεῖο τοῦ 'Ελλάδος. Οἱ ζητανοὶ περιφέρονται κατὰ σμήνη στοὺς
δόμους τῶν Ἀθηνῶν. Αὐτοὶ ζητοῦν ἐλεμπούνη κατὰ τοὺς διαβά-
τες καὶ ἀλλοὶ πάλι γνωνάντες πάντα σὲ σπίτι. Στὴν πρώτη πόρτα
κοῦν ἡδὸν μπροστά τους ἀνοικῆται μπαίνοντας καὶ ἀρχίζοντας
νῦ θρηνούογάνε. "Αν δὲν τοὺς ἀκούσῃ κανεῖς, μπαίνουν στὸ διά-
δρομο. "Αν δὲν ἀντιμώσουν κανένα στὸ διάδρομο, μπαίνουν στὰ
δωμάτια. Καὶ ἀν ταῦχη βροῦνται τὰ δωμάτια ἀδειανά, τότε ἐλε-
σθῶν μόνοι τους τὸν ἔαυτό τους!

Μά οι ζητάνοι τῆς Ἀθήνας περνῶν σάν βασιλιάδες, ἐν συγχρότε μὲ τοὺς ἄρρωτας. Ἡ φτωχεία, ἡ ἀκαθαρσία, ἡ ἀνέγεια, κακομοιρία που μαστίζουν τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν δῆλης τῆς Ἑλλάδος, είναι κάτι ἀφάνταστο. Σὲ κάποια περιοδεία που ἔκανα μὲ κάτι φίλους μου σὲ διάφορα χωραὶ τῆς Ἑλλάδος, είδα πράγματα που δὲν θα τὰ πιστώνα μόνι μα τὰ διηγοῦνται ἀλλος. Οι ἀνθρώποι αὗτοι φθείρονται μέρα μὲ τὴ μέρα. Καὶ ἡ ἐπιμονὴ τους νὰ μὴ θέλουν νὰ δεχθούν τὰ φῶτα τῆς λατρεικῆς ἐπιστήμης, είναι κάτι ἀφάνταστο.

Κουβέντιασα μὲ μιὰ γυναικά, ποὺ είχε ἔνα παιδί ἀρρώστο χωρὶς νά του κανη καρματά περιπόνηση.

— Δεν έχετε κανένα γιατρό σώδιο κοντά; τη ρώτησα.

— "Οχι, αφέντη μου.

— Καλά, καὶ ὅταν ἀρρωσταίνετε τί κάνετε;
Παρακαλούμενοι, οὐδέποτε

— Ή περιμένουμε να περάση μόνη της η αρρώστια;
— Μά δεν είστε πολὺ βασικά συνεωφατοί;

— Περιμένουμες γά τεθίνουμε !

„Ο Αμπου διηγείται στὸ ίδιο βιβλίο καὶ τὸ ἐπεισόδιο ἐνδὲ γάλλου ἀξιωματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ μὲ τὴ βασιλισσὰ. Ως τόσα. Δὲν ξένωποι τώρα κατὰ πόσο εἰναλλήσινσα. Ως τόσα. Οὐαὶ τὸ παραθέτουμε καὶ αὐτό, ἀφοῦ βιστάκεια στὸ βιβλίο του.“

Η βασιλίσσα Ηλένη φημιζόταν για την ανθερότητά την ήδην της. Παρ' όλη δύναμη την ψυχοτητά της, κάποιος νεαρός γάλλος δέινιωματικός τουν ναυτικού, φαντάστηκε πώς κατούθωνταν ως διαλύσιμη τὸ πάγο τῆς: κορδιδάς της, επειδή δύον παρουσιάσθηκε γιὰ πρόων φορά ἐνώπιον της κ' ἔκσυνε ώς τῆς: φλήση τὸ χέοι, τοῦ πάγκης πώς έκβειν τοῦ εἶγε γαυνολάσπει.

τοῦ φαντάρι λογίας εἰληπτή τού εἶχε λαμπρότελον.
"Υστερὸν ἀπὸ λιγές μέρες, ὃ θυμόδουμός γάλλος εἴχε πάει στὸν
Πόρο. Ἐκεὶ βρήκε κάτι θαυμάσια μῆλα. Διάλεξε ἔκατό, τὰ καλύ-
τερα, τὰ βραβεῖσα σ' ἔνα καλάθι καὶ τάστειλε τῆς "Οὐγας μὲ τὸ ἐξηγ-
γραμματάκι

Μεγαλειοτάτη,

‘Ο Πάρις είλεις δώσει στήν ‘Αφροδίτη ἔνα μῆλο. ‘Εσεῖς εἰστε ἔκανδ φροδές πιο δύμοφη ἀπ’ τὴν ‘Αφροδίτην. Γ’ αὐτὸς λαμβάνω τὴν τιμὴν τὰ σᾶς στελλόν τὰ ἐκατὸν μῆλα.., κλπ.

Αλλον χαιρε, ουτεκα αλ τη γκαφα του αυτη, ο νεαρος και τολμηρος γαλλος αξιωματικος του γαντικον, μπειποατενετο.

»Οταν διως ὁ Ἐδμόνδος Ἀμπτού σατυρίζει τὴν ἀγένεια καὶ τὴν χωριστιά τῶν Ἐλλήνων, ἢ σάτυρος τὸν γίνεται πάντα σαρκασμός, μαστίγιο, σωστὸς πειθὰ λίβελλος. Ἀκοῦστον τούς, οἱ παράδειγμα ἀνάφεσθε για νὰ πείστη τοὺς Ἐδμόνδους τῆς ἐποχῆς του ποὺς οἱ Ἐλλήνες εἶναι ἀξέστοι καὶ ἀπολύτουτοι.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς διακεκριμένους διεμιστατικοὺς τὸν Ἐλληνικοῦ στρατοῦ χόρον σ' αὐτὸν σπάτη, μᾶς μέρα, μὲ μᾶς χαρτομένη κυρία. Ἐκεῖ διως ποὺ χόρευαν, κακούριο πάτσος, ἀπὸ ἀπροσεξίαν τὴν τάραν-

— "Εγενέτε κάλους κυρία μου: τὴν σώματα τότε ἐκβαλλόμεος προ-

— Εχετε καλους χυρια μου ; τη ρωτησε τοτε ο καβαλιερος της!

ANEMONE

Ἐγώ συγκρίνω τὴν γυναικά μὲν τὸν πάνθηρα, γιατὶ ἔχουν τὰ ὕδια χαρακτηριστικά. Ἀπὸ τὰ ποιλύ ἐκεῖνο ποὺ μοιάζει πιο πολὺ μὲ τὴν γυναικά είναι ή πέρδικας ή από τὰ ἑρπετά ή διχιά!.. Ἀριστοτέλης